

Un cas de contraban a l'església de Sant Josep de sa Talaia

Per Pere Vilàs Gil

riners havien saltat a bord en la llanxa i recollit tot el que varen poder de la seua càrrega, consistent en roba de França. Tot seguit i per més seguretat dels gèneres el capità del port Jaume Planells "Sit" –Cabanilles havia actuat juntament amb Jaume Planells en el desembarcament i l'ocupació d'Orà el 1732, (EIVISSA núm. 22, pàgina 27)–, un morber i un visitador (agent) de les Rendes del Tabac, havien passat a l'Ave Maria amb la finalitat de dur el vaixell al port d'Eivissa, on hi havia duana, quan el temps fos favorable.

Una vegada al port de Vila la càrrega va ser traslladada al magatzem de la Reial Hisenda i adjudicada provisionalment al capità Sebastià Pasqual, sempre que es comprometés a pagar els nòlits a Joan Cabanilles si així aquest ho demanava, pel fet d'haver-la salvat.

Però és el cas que en una illa tan petita com aquesta, i més encara l'any 1740, és molt difícil amagar res, i menys quan el secret s'ha de compartir entre molts. Tant és així que, com era d'esperar, va arribar al coneixement del governador, Martín Bernardo Osorno, l'aviñentesa que Cabanilles i la seua tripulació no havien dit la veritat de tot el que havia passat.

El governador va iniciar un expedient d'informació i entre el 2 d'agost i el 4 de setembre d'aquell any va interrogar vint-i-un testimonis que podien aportar alguna informació del que realment havia succeït.

Com a resultat d'aquesta investigació es va aclarir que quan Joan Cabanilles era al port de Sant Antoni de Portmany, i més concretament la nit del dia 4 de març, algunes de les peces de roba varen ser desembarcades de contraban en un llaüt del port i conduïdes a terra. Una vegada a la platja foren ca-

rregades en uns carros prèviament preparats, transportades a una casa pagesa de Sant Josep, de la qual no s'esmenta el nom, i amagades al graner. Posteriorment tota aquesta roba va ser traslladada a l'església de Sant Josep de sa Talaia i repartida entre la tripulació de Cabanilles i els propietaris del vaixell.

A Joan Cabanilles, com a responsable, se li va obrir un expedient per contraban, ja que aquells gèneres havien d'haver passat per l'administració de les Rendes i pagat l'impost corresponent. No consta la sanció que se li va imposar, tot i que és segur que no va complir el càstig per contraban, que era el de presidi tancat a Àfrica.

Una vegada localitzades, les peces de roba varen ser enviades a Palma amb el xabec San Antonio de Padua, del patró Francesc Riquer. A l'arribada a Palma, uns agents de duanes, aprofitant l'absència del patró, s'ho varen endur als seus

magatzems amb les consegüents protestes de l'autoritat de Marina, que creia que l'assumpte s'havia de tramitar pel seu departament, ja que en definitiva eren gèneres rescatats d'un naufragi a alta mar.

La disputa entre Hisenda, que deia que li pertocava per haver estat objecte de contraban, i Marina, va ser mitjançada per Madrid, que va donar la raó a Marina, o més bé al patró Sebastià Pasqual, a qui s'havia de tornar la roba com a legítim propietari,

JOAN MARI CARDONA

això sí, després de quasi un any de litigi.

El lot de roba consistia en:

6 peces senceres de setanta-nou canes i cinc palms de crea estreta.

9,5 peces de cent vuitanta-una canes i dos palms de xamellot de bèrnia de diferents colors.

19 peces de quaranta-set canes i sis palms de cambrai de diferents qualitats.

5 peces de vint-i-nou canes i tres palms de truc.

55 canes i sis palms d'anascot'o estamenya negra.

1 peça de quaranta-nou canes i cinc palms de llenç cru.

1 peça de quinze canes de constança.

30 canes de crea ampla.

9 peces de trenta-tres canes i set palms de llenç laval en diferents trossos.

Tot el lot es va taxar en 3.266 reials de billó i 20 morabatins.

PERE VILÀS GIL